

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžnč/3/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014010111
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9014010111.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Rocca Investments, a.s., so sídlom v Bratislave, Staviteľská č. 7, proti odporcovi: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o návrhu proti nečinnosti orgánu verejnej správy z 20. septembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh z a m i e t a .

Účastníci nemajú nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Návrhom z 20. septembra 2014, doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 24. septembra 2014, sa navrhovateľ domáhal, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy (Ministerstvo spravodlivosti SR, ďalej len „odporca“) vo veci konať a rozhodnúť.

Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že 12. októbra 2009 bola podaná „Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody“. V 6-mesačnej zákonnej lehote odporca navrhovateľovi vôbec neodpovedal a tento stav trvá aj ku dňu podania tohto návrhu, a preto sa navrhovateľ domnieva, že nedošlo k zamietnutiu návrhu a zároveň predpokladá, že odporca v dôsledku svojej nečinnosti súhlasí s náhradou škody. Podľa názoru navrhovateľa zákon č. 514/2013 Z. z. ukladá príslušnému ministerstvu povinne zaujať stanovisko k predloženej žiadosti, čo sa nestalo a tento stav považuje za absolútnu nečinnosť. Odporca sa ani nesnažil namietat svoju nepríslušnosť k predmetnému prerokovaniu podanej žiadosti.

Odporca vo vyjadrení k podanému návrhu navrhovateľa navrhol v súlade s § 250t ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) návrh zamietnuť. Uviedol, že zákon č. 514/2003 Z. z. neukladá

príslušnému orgánu povinnosť reagovať na písomnú žiadosť poškodeného, pretože je zrejmé, že ak v 6 mesačnej lehote príslušný orgán neodpovie, nárok nebude uspokojený a poškodený sa musí svojho práva domáhať prostredníctvom súdu. Uvedený zákon neobsahuje ustanovenie o aplikácii Správneho poriadku, neukladá odporcovi, či iným príslušným orgánom, vydávať rozhodnutia v rámci predbežného prerokovania nároku na náhradu škody a neustanovuje ani povinnosť, resp. lehotu, v ktorej by bol odporca povinný na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody reagovať. Nemohlo tak dôjsť zo strany odporcu k nedodržaniu procesných lehôt alebo inému pochybeniu, ktoré by sa dalo považovať za nečinnosť zo strany odporcu ako správneho orgánu. Vzhľadom na skutočnosť, že uplynulo 6 mesiacov od doručenia navrhovateľovho podania odporcovi, navrhovateľovi nič nebránilo, aby sa svojho nároku domáhal na súde, lebo rozhodnutie odporcu vo veci podanej žiadosti nie je nevyhnutné. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžnč/4/2010 a 8Sžnč/3/2010, v ktorých sa tiež navrhovatelia domáhali uloženia povinnosti konať a rozhodnúť vo veci uplatneného nároku na náhradu škody v rámci predbežného prerokovania a v oboch prípadoch najvyšší súd dospel k zhodným záverom ako uvádza odporca v tomto konaní a návrhy zamietol.

V podaní z 31. mája 2015 navrhovateľ namietal, že mu bolo vyjadrenie odporcu zaslané na jeho žiadosť až po 6 mesiacoch. K samotnému vyjadreniu odporcu uviedol, že až vtedy, ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Bez písomného oznámenia sa poškodený domáhať na súde nemôže. Podľa názoru navrhovateľa, predbežné prerokovanie je o tom, či bude alebo nebude podaný žalobný návrh. Taktiež navrhovateľ namietal, že vo vyjadrení odporcu absentuje odtlačok pečate Ministerstva spravodlivosti SR so štátnym znakom a je podpísané v mene žalovanej strany osobou bez uvedenia pracovného zaradenia, a preto navrhol, aby súd na toto vyjadrenie odporcu vôbec neprihliadal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na konanie v zmysle § 246 ods. 2 písm. b/ OSP vec preskúmal a podľa § 250t ods. 4 OSP návrh ako neprípustný zamietol.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa § 250t ods. 4 OSP súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Podľa § 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení platnom do 31. decembra 2010 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) tento zákon upravuje a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Z obsahu pripojeného spisového materiálu súd zistil, že navrhovateľ si dňa 13. októbra 2009 žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku uplatnil u odporcu podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody, ktorá mala byť podľa navrhovateľa spôsobená nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Trenčín pod sp. zn. 57Zm/36/2007 vo výške 177 587,47 €.

Z dôvodu, že odporca navrhovateľovi do podania návrhu na súd na uvedenú žiadosť neodpovedal, navrhovateľ sa domáhal, aby súd vyslovil povinnosť odporcu vo veci konať a rozhodnúť.

Predovšetkým treba uviesť, že súčasťou práva na súdnu ochranu je okrem iného právo na konanie bez zbytočných prieťahov. Toto právo sa však netýka iba konania na súde, ale aj v konaní pred inými orgánmi, ktoré rozhodujú o právach a záväzkoch. Takýmito právami sú spravidla aj práva, ktorých proces podlieha súdnemu preskúmaniu v zmysle ustanovení piatej časti OSP. Pod nečinnosťou orgánu verejnej správy treba rozumieť nielen absolútnu nečinnosť, ale aj to, ak orgán verejnej správy koná spôsobom, ktorý znamená porušenie práva na konanie bez zbytočných prieťahov.

Súdy v správnom súdnictve rozhodujú o návrhoch na uloženie povinnosti orgánom verejnej správy konať o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 4 OSP).

Zákon č. 514/2003 Z. z. neobsahuje žiadne ustanovenia, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že pri vydaní rozhodnutia podľa tohto zákona má príslušný orgán rozhodovať o právach alebo povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Zákon č. 514/2003 Z. z. neobsahuje úpravu žiadnej z oblasti verejnej správy, ale upravuje zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, čo je potrebné považovať za osobitný civilnoprávny postup pri uplatňovaní náhrady škody spôsobenej štátom, resp. obcou alebo vyšším územným celkom.

Predbežné prerokovanie nároku podľa zákona č. 514/2003 Z. z. predchádza a je jedným z predpokladov úspešného uplatnenia takeého nároku na súde. Zákon č. 514/2003 Z. z. však nestanovuje orgánu príslušnému na predbežné prerokovanie žiadnu povinnosť o tejto žiadosti rozhodnúť.

Z ustanovenia § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. (účinného v čase podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku) vyplýva, že ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Aj nekonanie o uplatnenom nároku po dobu šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, má teda za následok právny predpoklad, že návrhu na náhradu škody nebolo vyhovené a poškodenému umožňuje domáhať sa uspokojenia svojho nároku v občianskoprávnom konaní. Takýto postup príslušného orgánu (spočívajúci v nekonaní) v danom prípade nie je v rozpore so žiadnym konkrétnym ustanovením zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré by mu ukládalo vo veci postupovať a rozhodnúť určeným spôsobom.

Navrhovateľom citované znenie § 16 ods. 4 vety prvej zákona č. 514/2003 Z. z. nemá v danom prípade opodstatnenie, lebo navrhovateľ odkazoval na zákonné ustanovenie účinné od 01. januára 2013. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku bola podaná 13. októbra 2009, a preto sa na daný prípad zákon č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. januára 2013 neaplikuje, aj keď ani novelizované znenie neukladá odporcovi povinnosť o žiadosti o predbežné prerokovanie nároku rozhodnúť.

Na základe uvedených skutočností dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že postup orgánu rozhodujúceho o žiadosti na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nemôže byť predmetom súdneho prieskumu podľa § 244 a nasl. OSP. Správny súd preto nie je v takomto konaní príslušný na vydanie rozhodnutia o určení povinnosti orgánu rozhodujúceho podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci konať a rozhodnúť podľa § 250t OSP (konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy), v dôsledku čoho je tento návrh potrebné podľa § 250t ods. 4 OSP ako neprípustný zamietnuť.

Pre úplnosť treba uviesť, že aj keby sa pripustila možnosť rozhodovania správnych súdov o návrhu na uloženie povinnosti konať príslušnému orgánu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., navrhovateľ v danom prípade ani nepreukázal, že by vyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis (napr. zákon o sťažnostiach), a teda že sa odstránenia namietanej nečinnosti príslušného orgánu (Ministerstva spravodlivosti SR) domáhal najskôr mimosúdnyimi prostriedkami. Návrh na konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis (§ 250t ods. 1 druhej vety OSP).

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že mu bolo vyjadrenie odporcu zaslané súdom na jeho žiadosť až po 6 mesiacoch tak treba uviesť, že konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti OSP má osobitnú úpravu a neobsahuje povinnosť súdu doručovať vyjadrenie odporcu navrhovateľovi. V tomto konaní súd podľa §250t ods. 4 OSP o návrhu rozhoduje bez pojednávania uznesením, a preto je vylúčené použitie ustanovenia § 114 ods. 2 OSP, ktoré upravuje prípravu pojednávania, v rámci ktorej sa doručuje vyjadrenie odporcu navrhovateľovi.

Ďalej treba uviesť, že aj námietky navrhovateľa smerujúce k spochybneniu vyjadrenia odporcu v súdnom konaní, sú bez právneho významu, lebo Najvyšší súd Slovenskej republiky nemá žiadnu pochybnosť o jeho autorovi (v administratívnom spise predloženom odporcom sa nachádza poverenie Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky z 24. októbra 2014 pre konkrétnu štátnu zamestnankyňu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky na zastupovanie ministerstva v predmetnej veci, ktorá vyjadrenie aj podpísala) a zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva konkrétna forma, v akej má odporca podávať vyjadrenia k návrhu na začatie súdneho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dospel k záveru, že navrhovateľ neuviedol vo svojom návrhu z 20. septembra 2014 ani v podaní z 31. mája 2015 žiadne také skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné jeho návrhu na konanie proti nečinnosti podľa štvrtej hlavy piatej časti OSP vyhovieť.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 250k ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 250t ods. 7 OSP tak, že účastníkom právo na ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporcovi trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.